

*Заєць Г. В.,**orcid.org/0000-0001-5318-5780**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри лінгводидактики**Державного університету «Одеська політехніка»*

ІДІОСТИЛЬ ВОЛОДИМИРА ЯРОШЕНКА

Анотація. У статті досліджено особливості ідіостилю Володимира Ярошенка з метою з'ясування індивідуальної неповторності митця, споглядання його вербально-естетичної картини світу, окреслення його внеску в систему наявних словесних художніх образів національної мови. У вирі сьогодення з'явилася нагальна потреба у поглибленому дослідженні ідіостилю митця через призму історичних умов, які вплинули на розвиток української мови загалом та її сучасний стан зокрема. Саме з цієї позиції дослідження ідіостилю Володимира Ярошенка є актуальним, адже письменник є представником вираження національної мовленнєвої особистості 20–30-х років ХХ ст.

Перші десятиліття минулого століття стали знаковими для історії розвитку української культури, адже вони характеризуються розвоєм значної кількості мистецьких талантів та літературних феноменів, творчість більшості з яких довго замовчувалась, а імена згадувалися лише з негативною конотацією. Роки незалежності нашої держави сприяли поверненню багатьох імен в історію нашої культури, що з різною інтенсивністю продовжується досі, але є ще чимало імен українських митців, творчість яких залишається малодослідженою. До них належить постать Володимира Ярошенка. Головним об'єктом вивчення ідіостилю Володимира Ярошенка є мова його творів, сукупність мовних засобів та ідейно-художніх особливостей, які вирізняють митця як індивідуальну особистість із-поміж інших майстрів слова. Наголошено, що митець у поетичних текстах долучався до експериментів зі звуком. Окреслено, що ідіостиль Володимира Ярошенка – це художнє відзеркалення народної мови, започатковане на ідейно-художніх особливостях його творів через світогляд, талант, життєвий досвід, характер, культуру. Послугуючись мовою свого часу, митець підбирає, об'єднує мовні одиниці та їх сполучення згідно зі своїм ідейно-естетичним підґрунтям, світобаченням, з'єднує ці слова в оригінальну систему, яка є тематично, естетично й історично виправданою.

Ключові слова: епітет, звукопис, ідіостиль, мовна особистість, оксюморон.

Постановка проблеми. Питання взаємодії мови, мислення та культури посідають одне з ключових місць у студіях провідних лінгвістів, культурологів і філософів світу. Ідея взаємозалежності мови та пізнання, культури та мови виникла ще у XVIII столітті, але ґрунтовні дослідження цих проблем розпочалися лише наприкінці минулого століття. Розвідки ідіостилю митців, штучно вилучених з історії української літератури, стають провідними завданнями сучасної лінгвопоетики. Проблема специфіки мови художньої літератури не є новою. З античних часів і дотепер вона залишається актуальною для

дослідників у різних галузях знань. До специфічних ознак художньої літератури варто зарахувати чітку спрямованість на естетичну трансформацію будь-яких мовних прийомів на всіх етапах, що має підсилювати їх зображально-виражальні характеристики, максимально відновлюючи художній зміст, а також індивідуально-особистісні (стильові) характеристики мови художніх творів.

У дослідженні специфіки художнього слова погоджуємося з думкою М. Бахтіна щодо природи словесного вираження, який уважав, що художнє слово міжіндивідуальне і належить не тільки автору і читачу, а й усім тим, чий голоси звучать в авторському слові. Кожне висловлювання сповнене «діалогічними обертонами, без урахування яких не можна до кінця зрозуміти стиль висловлювання» [1, с. 288].

Своєрідність художньої мови, образна система творів майстра слова, значний внесок у розвиток української літератури й культури зумовлюють необхідність лінгвістичного аналізу ідіостилю Володимира Ярошенка.

За наявності теоретичного підґрунтя та характерних рис української ментальності ми зосередили увагу на певних виявах мовленнєвої діяльності автора. Також ми послуговувалися науково-критичним матеріалом стосовно досліджень мовної картини світу Володимира Ярошенка й мови його ліричних суб'єктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пріоритетним напрямом у лінгвістиці є вивчення мовних особливостей художнього тексту. Основи дослідження художніх творів були започатковані у східнослов'янській лінгвокультурі у студіях Л. Булаховського, В. Виноградова, Г. Винокура, Д. Лихачова, Д. Овсянико-Куликовського, О. Потебні, І. Франка.

Вивчення індивідуального мовлення, художньої семантики, засобів мовної виразності висвітлено у роботах Ф. Бацевича, І. Голубовської, С. Єрмоленко, Л. Лисиченко, О. Маленко, Л. Мацько, А. Мойсієнка, Л. Пустовіт, В. Русанівського, О. Селіванової, Н. Сологуб, Т. Сукаленко, Г. Сюті, Л. Шевченко та інших науковців.

Цілісний аналіз творчості поета, прозаїка, драматурга, байкаря, літературного критика й кіносценариста досі не представлено в історії українського письменства. Окремим аспектам творчості Володимира Ярошенка приділялась увага в дослідженнях Н. Авраменко, М. Бєлеєнко, О. Бровко, Ю. Винничука, Д. Голди, В. Дмитренко, М. Довіної, М. Кабиш, Т. Калитенко, І. Качуровського, Ю. Коваліва, І. Крип'якевича, В. Левицького, С. Ленської, Н. Науменко, Т. Опришко, К. Поліщука, В. Радзиковича, Я. Славутича, Ф. Якубовського. В аспекті мовознавчої проблематики відгукнулася М. Кабиш, досліджуючи звукопис в українській поезії ХХ століття.

Метою статті є висвітлення мовних особливостей ідіостилю Володимира Ярошенка крізь призму розкриття індивідуальної неповторності автора.

Виклад основного матеріалу. Рання творчість письменника чітко вписується в контекст символістської лірики. Це збірки «Світотінь» (1918) та «Луни» (1919). Разом із М. Бурячком, М. Жуком, Д. Загулом, В. Поліщуком, Я. Савченком, О. Слісаренком, П. Тичиною, М. Терещенком та іншими В. Ярошенко входить до літературно-мистецького об'єднання «Музагет» (1919). Уже перші дослідники його творчості (П. Орлик, Д. Голда, Я. Славутич) наголошували на бажанні автора філософськи усвідомити існування людини й уважали магістральними такі проблеми його творів, як відчуження особистості, шляхи пошуків надприродної дійсності за допомогою релігійних і народних символів.

Характеризуючи модерну поезію, науковець Д. Чижевський зазначає: «Для поезії модернізму найхарактернішою ознакою є першочергова увага до ефонічного аспекту мови: алітерації й милозвучності, вишукана рима, мелодійність навіть у прозі – це і є засадничі риси новітньої, сказати б, «модерної» художньої мови» [2, с. 220].

Дослідниця зі звукопису в українській поезії ХХ століття М. Кабиш наголошує, що нове поетичне мислення торкнулося лексики, а згодом позначилося на звуковому рівні віршового тексту. Будова вірша визначає звуковий склад рими, яка є джерелом виникнення асоціацій, каталізатором поетичної думки. На перший план у поетів виходив звук, рима, мелодика, «наспівність» вірша [3, с. 114].

Одним з аспектів символізму є звукова символіка, що зумовила появу в текстах творів українських письменників першої половини ХХ століття різноманітних прийомів звукопису та звукотропів.

Звукотропи, зумовлюючи мелодійність лірики митців символістської течії, активно творять звукообрази, за допомогою численних асонансів, алітерацій, звуковідтворень, ономапей, що передають слухові образи, як-от відлуння дзвонів, завивання вітру, дзвін струн, гудіння бджіл, гук водоспаду, шум повені, гуркіт грому, шелестіня верб, трепіт осики, шепіт очерету, стогін сосон, скигління чайок, спів ластівок, клекіт орлів, журавлиний крик, туліт коней, гогіт гусей, передзвін коси, шум та плін води тощо [3, с. 120].

Джерелом музичності поетичних текстів символістів були слухові імпресії. Вони виникають через звукові асоціації, які є основою для звукових музичних образів, мелодійності вислову.

Як свідчать дані таблиці, Володимир Ярошенко у поетичних текстах також долучався до експериментів зі звуком.

Засоби звукопису в поетичних текстах В. Ярошенка

Уривок поетичного тексту	Кількісні показники	Прийоми звукопису
<i>В бризках променя купуються Вже пруді ядії квітці, Листя жовкне і згортається, Т знесилено схиляються Педюстки</i> [4, с. 25]	[в] – 4 [п] – 4 [т] – 7 [л] – 5 [о] – 4 [е] – 5 [і] – 5	анафора (рядкова); алітерації [в], [п], [т], [л]; асонанси [о], [е], [і], [и]; еквіфонія [ки]; метафонія [ен] – [не]; звукова антитеза

<i>Де ходять ведмеді і звірі – Там шляхи прями і широкі... У небі – в фіялковій шквірі – Горить пловина ока</i> [4, с. 28]	[д] – 4 [ш] – 3 [е] – 4 [о] – 6 [і] – 10	алітерації [д], [ш]; асонанси [е], [о], [і]; еквіфонія [ві], [кі], [ло]; метафонія [рі] – [ір], [ко] – [ок], [де] – [ед]; [ро] – [ор] повноголосся: -ірі-, -оло-; звукова метафора; звукове порівняння
<i>Сірим днем душа моя розквітне В тужні звуки і в печальні барви Я не марю про життя блакитне, Я про квітчані не марю нари</i> [4, с. 5]	[в] – 7 [н] – 9 [р] – 8 [і] – 8 [а] – 8	анафора (рядкова); алітерації [в], [н], [р]; асонанси [і], [а]; еквіфонія [не], [ар]; метафонія [ан] – [на]; звукова метафора; звукове порівняння

Отже, у звукописі митця переважають асонанси та алітерації. Поетичним текстам характерне явище анафори, еквіфонії, метафонії. Властива увага до звукових метафор, а також залучення звукових порівнянь. Велику увагу митець приділив анафорі, епіфорі та еквіфонії. У такий спосіб за допомогою ритму, рим, звуконаслідувань, звуковідтворень, асонансів, алітерацій, метафонії, еквіфонії та їх поєднанню, звукових анафор, паронимазій та різноманітних звукотропів аналізованого напрямку В. Ярошенко була створена музичність поезії, що характерно для символізму.

Прагнення митця наблизити віршову мову до живої розмовної пов'язане з написанням напівбілих віршів (у чотирирядковій строфі римуються лише другий і четвертий рядки (абвб)):

<i>Світло тепле і муре а У мене в кімнаті – і диво: б Тіні під абажуром в</i>	або:	<i>Купальські білі берези, а Сони і чибреці – б Хто проведе леза в По чистому цьому лиці? б</i>
[5, с. 39]		[5, с. 26]

Напівбілий вірш наближує віршову мову до живої розмовної, проте зберігає її ритмічний лад. Вірші сприймаються цілісними, що свідчить про талант поета.

Для оригінальності поезій В. Ярошенко постійно прагнув оновлювати свої рими: мудрими – Вудрами, одвічною – трагікомічною, життєдавці – Мавці, яром – Небодаром, зачепив – роз'ятрив, Аарона – закона тощо.

Поетика оксюморона розглядається не лише як мовне утворення, для якого характерне поєднання непоєднуваного, а і як специфічне явище художньої реальності [6, с. 106].

Оксюморон – це різновид тропа, що полягає у сполученні різко протилежних за значенням слів, унаслідок чого утворюється нова смислова якість, несподіваний експресивний ефект [7, с. 505].

Шляхом оксюморонного поєднання різноспрямованих явищ (світла та тіні) митцем створено назву першої збірки поезій «Світотінь», що призводить до усвідомлення єдності протилежностей, полярності, двоїстості, контрастності земного буття.

У низці поезій митець вдавався до зображення певних явищ шляхом оксюморонного висвітлення:

*Сірим днем душа моя розквітне
В тужні звуки і в печальні барви...
Я не марю про життя блакитне,
Я про квітчані не марю нари.
Тільки еластично плинуть менти
У разок хвилинних почувань,*

І чудні – чужі – мої фрагменти

Виринають з глибі хвилювань... [8, с. 5]

Оксюморони «*сірим днем душа моя розквітне*», «*вквітчани нари*», «*чужі – мої фрагменти*» репрезентують переплетіння смислів, унеможлижуючи присутність логічної передбачуваності. Так, створюється специфічна настроєність за рахунок руйнування ціннісних акцентів:

У моє серце вливає силу,

В усю істоту влива буяння

І крик бажання – якби-то крила –

За обрії щастя – до мук згорання! [5, с. 12].

Зміст оксюморона «*за обрії щастя – до мук згорання*» децентрований та передбачає реалізацію у просторі граничної семантики, несуперечності. Це стає можливим завдяки складній і одночасній взаємодії первинного і вторинного значень.

Із позиції узагальнених значень «щастя», «муки», «згорання» є антигетичними, задають логіку опозицій: щастя – муки згорання → життя – смерть. У такому варіанті дихотомія *життя/смерть* зумовлює та розділяє реальність існування людини на землі.

Під час аналізу оксюморона треба враховувати складний і багатогранний контекст тієї системи, у якій необхідно сприймати конкретний вислів. Так, наприклад, у поезії «Господи, як повен я снаги» є такі рядки:

Рушу я в надзоряні шляхи,

В неосяжні, тайні високости:

Закурляють срібні порохи –

Піява божественної злоти... [5, с. 19].

Вислів «*піява божественної злоти*» також є оксюморонним: божественний – добрий, досконалий, ідеальний, неперевершений; злий (зло) – поганий, недобрий, шкідливий тощо. Якщо брати до уваги традиційне значення, то ці поняття належать до різних явищ, морально-етичних установ, логічно унеможлижуючи одне одного.

Оксюморонність реалізується шляхом словесно-культурної пам'яті, що сприймається як щось екзистенціально невимовне, проте значуще. Саме вона (словесно-культурна пам'ять) виявляє і реалізує здатність сприймати, відчувати, усвідомлювати світ як щось антигетично-природне. З огляду на це, необхідно зазначити, що діапазон оксюморона може бути представлений узуально, демонстративно, тобто безпосередньо оксюморonom як класичною бінарною опозицією різного типу складності:

На чотири вітри піду,
Проти бурь випну груди:
Одімкнуть списи кров руду
І тиша луни розбудить. [5, с. 25]

Ходить, леле,
Щось зелене
І веселе,
Що аж сумно. [5, с. 31]

Оксюморони «*тиша луни розбудить*», «*і веселе, що аж сумно*» реалізуються через узуальне за своєю природою походження та суперечність, аномальний характер яких самодостатній і є самоціллю для сприймальної свідомості.

Оксюморонність виявляється через структурно-змістову організацію, що становить початкову основу естетичного існування. Аномальність виявляється як естетична гра зі змістами:

Зимно під вечір травневий,

Коли після дощів,

Сонце пірне за плавневі

Куші... [5, с. 58]

Або:

Настане синя ніч – синіє білий сніг

І кругом замерзла вода у ополонці,

І місяця сіяє вигострений ріг,

Мов бризок золотий *закриженого сонця.* [5, с. 59]

Або:

Очі свічад сухотні,

Ранок матово сіріє... [5, с. 68]

Крадеться лячно за мною – мерцем:

Очі горять:

– «Хочеш *загойть початок кінцем*

І не тікають?!» [4, с. 38]

В оксюмороні диференціює суперечність і поняття, що взаємодіють у ньому (навіть за умов взаємовиключення) та мають порівняну самостійність:

Що я найчужіший собі [4, с. 6]

(свій, рідний, близький – чужий непотрібний, сторонній);

І запізнилій сум, і запізніла радість [4, с. 6]

(стан душевної пригніченості – внутрішнє почуття задоволеності);

І хороше, і боляче згадають про вас тепер [8, с. 97]

(щастя, насолода, гармонія – страждання, тривога, порушення або відсутність гармонії).

Таким чином, оригінальність ідіостилу митця полягає у творенні системи оксюморонних образів, створених шляхом подолання стереотипності та нового естетичного цілого.

У поетичному мовленні митця серед найуживаніших засобів образності та емоціональності мови є епітет, що допомагає образу набути нового значення або смислового відтінку, підкреслює характерну рису, визначальну якість певного предмета або явища, збагачує мову новим емоційним сенсом, додає до тексту певної мальовничості, насиченості.

Епітет – це троп поетичного мовлення, призначений підкреслювати характерну рису, визначальну якість певного предмета або явища; потрапивши в нове семантичне поле, збагачувати його новим емоційним чи смисловим нюансом [7, с. 238].

За змістом епітети В. Ярошенка мають різноманітні відтінки значень. Нами класифіковано такі групи епітетів у поетичній спадщині митця.

Група епітетів	Приклади
Епітети, що передають внутрішню суть особи, речі, явища	<i>Мудрим</i> книгами; <i>довгими</i> томами; <i>роздоті</i> хвилі; у гніві <i>огневому</i> ; павуком <i>волохатим</i> ; <i>жорстоким</i> Молох; <i>томлені</i> душі; <i>тиха</i> , <i>золота</i> осінь.
Епітети з двома і більше означеннями стосовно одного об'єкта	Печаль – <i>безголога</i> , <i>безутішна</i> , <i>нерозгадана</i> ; <i>путь – належна</i> , <i>тайна</i> , <i>безбарвна</i> , <i>тиха</i> , <i>довга</i> ; даль – <i>неясна</i> , <i>туманна</i> , <i>безмежна</i> ; фрагменти – <i>чудні</i> , <i>чужі</i> ; <i>я – чужий</i> , <i>обережний</i> , <i>одинокий</i> , <i>бентежний</i> , <i>безвольний</i> , <i>безцільний</i> великий, <i>хмарний</i> ; <i>зорі – загаслі</i> , <i>закрижені</i> ; <i>очі – шкляні</i> , <i>тихі</i> , <i>жовті</i> , <i>кволі</i> , <i>блискучі</i> , <i>рясні</i> ; <i>світ – брехливий</i> , <i>обережний</i> ; <i>день – сірий</i> , <i>боязкий</i> , <i>німий</i> , <i>безстрашний</i> ; <i>край – смерековий</i> , <i>темний</i> ; <i>легіт – повний</i> , <i>втішний</i> ; <i>гамір – уличний</i> , <i>настирливий</i> ; <i>душі – захищені</i> , <i>незнаємі</i> , <i>лагідні</i> , <i>сірі</i> , <i>рідні</i> , <i>томлені</i> , <i>зоздрісні</i> , <i>завидні</i> , <i>вічно здивовані</i> , <i>щастям зражені</i> і <i>зломлені</i> , <i>сині</i> і <i>білі</i> ; <i>ми – єдині</i> , <i>нахабні</i> , <i>бальні</i> , <i>тихі</i> , <i>сіро-попелястові</i> , <i>засмучені</i> , <i>затужені</i> , <i>жальним зором в далі глянувши</i> ; <i>вбір</i> (убрання) – <i>неприємний</i> , <i>занадто вже бальний</i> ; <i>світло – смрекове</i> , <i>матове</i> .

Оригінальні (авторські) епітети	<i>Маніячний зір лихтарів, цирій алмаз чи жертви сапфір; нерозгадана туманність; хочу жертви вічно-тайних; слабкий дих чийогось ладану; в царстві книг, повитих в порох; плавневі кущі; ужальний зір; бронзові тумани</i>
Епітети на позначення яскравості та картинності	<i>Гучні долоні; посоловілі очі; гасла смутку – жовті, палеві; соняшним злотом.</i>
Зорові епітети	<i>Блискучі свічада; золотий південь; темний обрій; золоті вії; злотні коси сірий день; ясне світло, блискуче віконце; жовте листя; вогники сині трамвайного руху; матовий лак; нерухомі мумії; золота осінь; злотний пил; червоне сонце; синя ніч; білий сніг</i>
Дотикові епітети	<i>Тепле злото; огняна цілина</i>
Слухові епітети	<i>Тихий вечір; тиха осінь</i>
Епітети, виражені при- слівником, прикметником, дієприкметником	<i>Втішно, і тепло, і легко мється серпневий південь; уперто гуде; воском танем в строк похалливо; а на крем'яні сіро і сухо; тиші з луною розятих; єдності ззублений слід; я про вквітчані не маю нари.</i>

Таким чином, можемо констатувати, що епітет належить до одного з найуживаніших поетичних прийомів у мовній картині Володимира Ярошенка.

Вірші В. Ярошенка створюють настрої печалі, пригніченості, втоми, безсилля та апатії. Настрої суму в поезіях посилюються колірним епітетом, що символізує недовіру, самотність, меланхолію, печаль та депресію («Сірим днем душа моя розквітне...» [4, с. 5], «Сірий день байдужим кроком / Йде належну тайну путь...» [4, с. 7], «Відбилися далі в душі моїй, / У сірим колі вони цвітуть... Дивлюся в душу – вона летить, / Як сіра птиця – німа печаль» [4, с. 8], «День родивсь сьогодні сірим... / Та печаль, як сіра птиця, / Цілий день кружляла в далах... / Вмре поранена птиця, – / Сірий – стане білим щастям» [4, с. 10], «Може йдуть повз мене лагідні душі сірі, рідні, томлені...» [4, с. 12], «Ми сірієм в смерку плямами...» [4, с. 13], «А на крем'яні сіро і сухо...» [4, с. 16] тощо).

Осінні пейзажі у поезії стають тлом для вираження переживань ліричного суб'єкта. Образно-композиційна особливість поезії побудована на фрагментно-асоціативних образних рядках з «осінньою» символікою: «Білий туман молоками / На ріллю налтий, / Хвилюється, бурлачиться / У дорогу бити»; [8, с. 101] «Вітер чеше жовті гриви...Вітер крутить чорне мливо...Вітер стогне пугачами»; [8, с. 101]; «Летється із кленів листу жовч... Густо набризкалась в листя кров»; [8, с. 112]; «Навіть хмаринка сіра оця / Тоне в блакитній безодні» [8, с. 102]. Вірш побудований на паралелізмі явищ природи та станів душі. Лексеми «туман», «вітер», «біла хмаринка» – космічні знаки душевних рухів.

У поезії «Осінь» за допомогою епітетів створюється настроєвий пейзажний малюнок золотої осені: «Осінь тиха, золота / Пишні абриси малює, / Злотні коси розпліта, / Жовті пристрасті хвилює» [5, с. 19].

У цьому розмаїтті барв ліричний суб'єкт усвідомлює нерозривний зв'язок себе з осінню (природою). Вірш демонструє поєднання пейзажної та особистісної домінант: «Я влітаюсь в жовтизну / Кров'яним разком намиста, / То потухну, то блисну / В жовтім промені огнисто» [5, с. 19].

Насиченою є колористика вірша, причому поет не просто називає кольори, а створює яскраві художні образи-кольороназви: «злотні коси», «жовті пристрасті», «злотний

фіолянт», «кров'яний разок намиста», «в жовтім промені огнисто».

Висновки. Серед мовних особливостей ідіостилю Володимира Ярошенка визначено своєрідність фонічної оздобленості організації ліричних текстів, які забезпечили звукову цілісність поезій. У віршах Володимира Ярошенка звук працює на створення поетичного образу, його найрізноманітніших граней, на експресивне передання ліричного емоційного напруження. У звукописі автора переважають асонанси та алітерації. Поетичним текстам властиве явище анафори, еквіфонії, метафонії. Характерна увага зосереджена на звукових метафорах, а також на застосуванні звукових порівнянь. Помітного значення письменник надав анафорі, епіфорі та еквіфонії. Таким чином, за допомогою ритму, рим, звуконаслідувань, звуковідтворень, асонансів, алітерацій, метафонії, еквіфонії та їх поєднанню, звукових анафор, паронимазій та різноманітних звукотропів аналізованого напряму Володимиром Ярошенком створена музичність поезій, що було характерним для символізму. Поезія В. Ярошенка виражає його внутрішній світ, рясніє яскравими образами за допомогою оксюморонності. Серед найпопулярніших ярошенківських тропів ми виокремили епітет, особливістю якого є наявність різноманітних значеннєвих ознак. Неодноразово письменник використовує колористичні епітети *сірий, золотий*. За емоційно-смісловим значенням Володимир Ярошенко використовує метафоричні епітети.

Таким чином, майстерність Володимира Ярошенка у використанні художніх засобів привела до особливої художньої яскравості образів. Художня цінність Володимира Ярошенка виявляється у майстерному застосуванні різноманітних художніх засобів, допомагаючи читачеві глибше усвідомити внутрішній світ ліричного суб'єкта. Словник мови митця, незважаючи на загальноновживані слова, містить стилістично значущі за маркованими стильовими ознаками шари лексики, що є елементами однієї цілісної системи та стають учасниками формування індивідуальної авторської манери письма. Серед низки художніх засобів виокремимо епітети та оксюморон. Досліджуючи ідіостиль Володимира Ярошенка, ми дійшли висновку, що у творенні художньо-образної системи його творчого доробку величезну роль відіграє звукопис і тропіка, які дають можливість підкреслити й увиразнити характерну рису суб'єкта, визначальну якість певного явища тощо.

Література:

- Бахтин М. Язык в художественной литературе. *Собрание сочинений в 7 т., Т.5*. Москва : Русские словари, 1997. С. 287–297.
- Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. Київ : Академія, 2005. 274 с.
- Кабиш М. Звукопис в українській поезії першої половини ХХ ст. : семантика, функції : дис. ... канд. філ. наук : 10.02.01. Київ, 2015. 267 с.
- Ярошенко В. Світотінь. Поезії. Київ : Сяйво, 1918. Кн.1. 49 с.
- Ярошенко В. Луни. Поезій книга друга. Київ : Товариство українських письменників, 1919. 71 с.
- Яременко Н. Оксюморон як провідний засіб творення художнього світу поезії Франсуа Війона. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність: збірник наукових праць*. 2017. № 8. С. 106–114.
- Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка. Київ : Академія, 2007. 752 с.
- Ярошенко В. Степ. Київ : Дніпро, 1968. 120 с.

Zaiets G. Idiostyle of Volodymyr Yaroshenko

Summary. The article explores the peculiarities of Volodymyr Yaroshenko's idiosyncrasy in order to clarify the individual uniqueness of the artist, contemplate his verbal and aesthetic picture of the world, outline his contribution to the system of already existing verbal artistic images of the national language. In the vortex of today there is an urgent need for in-depth study of the idiosyncrasy of the artist through the prism of historical conditions that influenced the development of the Ukrainian language in general and its current state in particular. It is from this point of view that the study of Volodymyr Yaroshenko's idiosyncrasy is relevant, because the writer is a representative of the expression of the national speech personality at the beginning of the 20th century.

The first decades of the last century were significant for the history of Ukrainian culture, they are distinguished by the development of a significant number of artistic talents and literary phenomena, the work of most of them was silenced for a long time, and names were mentioned only with negative connotations. The years of independence of our state have

contributed to the return of many names in the history of our culture, the process continues with varying intensity to this day, but there are still many names of Ukrainian artists whose work remains unexplored. These include the figure of Vladimir Yaroshenko. The main object of studying the idiosyncrasy of Volodymyr Yaroshenko is the language of his works, a set of linguistic means and ideological and artistic features that distinguish the artist as an individual from other masters of the word. It is emphasized that the artist in poetic texts joined experiments with sound. It is outlined that Volodymyr Yaroshenko's idiosyncrasy is an artistic reflection of the vernacular, based on the ideological and artistic features of his works through worldview, talent, life experience, character, and culture. Using the language of his time, the artist selects, combines language units and their combinations according to their ideological and aesthetic basis, worldview, combines these words into an original system that is thematically, aesthetically and historically justified.

Key words: epithet, sound recording, idiostyle, linguistic personality, oxymoron.